



## شهروندمداری هوشمند شاخصی در استقرار شهر هوشمند

دکتر مهرزاد سرفرازی<sup>۱</sup>، اردوان نورایی<sup>۲</sup> و شهرام وفايي<sup>۳</sup>

<sup>۱</sup> گروه مدیریت دولتی، واحد لارستان، دانشگاه آزاد اسلامی، لارستان، ایران، mehrzadsarfarazi55@gmail.com

<sup>۲</sup> گروه مدیریت دولتی، واحد لارستان، دانشگاه آزاد اسلامی، لارستان، ایران

<sup>۳</sup> گروه مدیریت دولتی، واحد لارستان، دانشگاه آزاد اسلامی، لارستان، ایران

چکیده - امروزه دستیابی به اطلاعات به عنوان ابزار قدرت و برتری، توجه کشورها را به خود معطوف داشته و برتری نظامی جای خود را به برتری اطلاعاتی داده است. از این رو توجه به توسعه شهر و شهروند هوشمند، مقوله‌ای مهم به شمار می‌آید و نیازمند توجه و تلاش همه‌جانبه دولت‌ها و شهروندان است. بنابراین توسعه‌ی شهروند هوشمند، راهکار مناسبی برای مشکلات اجتماعی شهرهای بزرگ ایران همچون ترافیک، آلودگی‌های زیست‌محیطی و مصرف زیاد انرژی است اما با این اوصاف شهروند هوشمند در ایران توسعه‌ی مطلوبی نداشته است. لذا هدف از انجام این پژوهش، بررسی شهروندمداری هوشمند به عنوان شاخصی در استقرار شهر هوشمند است. در نتیجه لازم است شهروند با کسب آگاهی و افزایش مهارت‌های خود در زمینه هوشمند شدن در مسیر مشارکت و موفقیت شهری که در آن زندگی می‌کند برای تبدیل شدن به شهری هوشمند قدم بردارد. بر این اساس ضرورت دارد تا با تکیه بر ظرفیت‌های اجتماعی، پیشنهاداتی همانند توانمندسازی شهروندان برای حضور در نهادهای مردم محور ارائه گردد که عاملی مؤثر در تقویت هوشمندی شهروندان است.

کلیدواژه- فناوری اطلاعات، شهروند هوشمند، شهر هوشمند، توسعه، رشد هوشمند

### ۱- مقدمه

آن هستند. در هر صورت تغییر نگرش آن دسته از کارگزارانی که رویکرد عقلت را در پیش گرفته‌اند و از به‌کارگیری سازوکارهای اتاقی خودداری می‌کنند بیش از پیش احساس می‌شود. البته نباید از این نکته غافل شد که بازآفرینی دولت در عصر اطلاعات با محدودیت‌هایی نیز مواجه است و کارگزاران باید نسبت به آن‌ها شناخت پیدا کنند و آگاهانه و مدبرانه در پی ایجاد تغییر و تحول در زیرمجموعه‌های کاری خود برآیند [۱].

امروزه کلان‌شهرها، قطب‌های اقتصادی مهم دنیا هستند و وجه تمایز آن‌ها در مقایسه با دیگر شهرها این است که این‌گونه شهرها بر اساس سامانه‌های هوشمندانه و خلاقانه مدیریت می‌شوند [۲]. رشد سریع جمعیت و تمرکز آن‌ها در شهرها در سراسر جهان بر دورنمای زندگی اکثر مردم اثر می‌گذارد. شهرها با رشد، معنا شده و به‌طور فزاینده در معرض بحران‌های تخریب محیط‌زیست، فقدان خدمات شهری، کمبود زیربنای موجود،

عصر کنونی، عصر اطلاعات نام دارد که مشخصه بارز آن، نفوذ و سیطره فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی است که انسان هزاره سوم در تلاش است با شتاب دادن به روند توسعه و کاربری فناوری اطلاعات در بخش‌های مختلف نظام اجتماعی، از الگوهای سنتی فاصله بگیرد و الگوهای جدیدی متناسب با الزامات عصر اطلاعات جایگزین نماید. امروزه دستیابی به اطلاعات به عنوان ابزار قدرت و برتری، تمام توجه کشورها را به خود معطوف داشته و برتری نظامی جای خود را به برتری اطلاعاتی داده است. از این رو توجه به توسعه شهر و شهروند هوشمند، مقوله‌ای مهم به شمار می‌آید و نیازمند توجه و تلاش همه‌جانبه دولت‌ها و شهروندان است. با این وجود، هنوز بسیاری از کارگزاران بخش عمومی، از درک واقعی تحولات عصر اطلاعات، عاجزند و به جای استراتژی‌های تعاملی و اثرگذار، استراتژی منفعلانه را اتخاذ می‌کنند و در پی نبرد با تغییر یا تبعیت کورکورانه و تردیدآمیز از